

Javni razpis: KAM NAJ(!) USMERIMO KORAK ?

Razpisna vsebina z gradivi, na dan, 13.12.2017

Priložnosti in ovire

1. **Igor Emri** uvodoma povzema citat »Naša prihodnost je preveč pomembna, da bi jo prepustili naključju. Za boljši jutri je odgovoren vsak od nas. Danes.«

V viziji Slovenija 2050 smo si zastavili zelo spodbudne cilje, njihova uresničitev pa bo Slovenijo dvignila med ekonomsko najrazvitejše države v Evropi. To si nedvomno želi vsakdo izmed nas. A, ko prebiramo vladni dokument, se vprašamo: Kako od želja k dejanjem – kaj je treba storiti, da bomo uresničili te cilje? S tem vprašanjem se v Sloveniji ukvarjamo že vse od leta 1991, a ne preveč uspešno. Potrebujemo nov pristop, nov pospešek, nove pospeševalne instrumente... [Odpri!](#)

2. SAZU je 13.12.2017 organizirala posvet o razvoju Slovenije z naslovom [Kreiranje pravno-družbeno-ekonomskega okolja za gospodarstvo, temelječe na znanju](#). Sodelovali so:

- dr. Gilles Dubochet*: It takes a (Slovenian) village to do research-based innovation: policies that facilitate intersectoral, interdisciplinary and international collaboration
- prof. dr. Bernd-Steffen Graf von Bernstorff*: Bridging the gap
- prof. dr. Rajko Pirnat: Izhodišča pravnega okolja za realizacijo Vizije Slovenije 2050
- prof. dr. Jože P. Damjan, mag. Drago Babič: Potrebne reforme za spodbuditev tehnološkega preboja in vzdržne rasti
- doc. dr. Sonja Merljak Zdovc: Novinarji, aktivisti ali psi čuvaji: Svet je treba gledati z obema očesoma, ne le s tistim, ki smo ga izbrali

3. **Drago Babič in Jože P. Damijan** sta predstavila zanimiv paradoks, da Slovenija kot celota namenja zelo visok delež izdatkov BDP za raziskave in razvoj, naši raziskovalci in podjetja prijavljajo veliko število patentov, tudi do desetkrat več kot druge nove članice EU, in imamo relativno višjo stopnjo inovativnosti od njih. Pa vendar se kljub vsem tem R&R vlaganjem, patentom in inovacijam naše gospodarstvo ne more odlepiti od nizke tehnološke intenzivnosti naših izdelkov. Naš delež visokotehnološkega izvoza se že 15 let giblje na ravni le okrog 5% celotnega izvoza, medtem ko so ti deleži v ostalih novih članicah za 2 do 3-krat višji.

V čem je problem? Ostale nove članice imajo sicer res dokaj nizko lastno razvojno in inovativno dejavnost, vendar pa jih tuja vlaganja pozicionirajo višje v globalnih verigah vrednosti, saj so velikokrat izvozniki tudi končnih izdelkov. Pri nas pa smo v globalnih verigah le dobavitelji (sicer samostojno razvitih) sestavnih delov, kjer nas stiskajo z nizkimi cenami in posledično nizko dodano vrednostjo... [Odpri!](#) [Predstavitev!](#)

Refleksije

4. **Emil Milan Pintar** med avtorji z lahkoto prepozna nekatere naše uspešne in cenjene znanstvenike in strokovnjake, a manjkajo družboslovci in zlasti sociologi. Cilj strategije razvoja ne more biti (le) ekonomska rast, temveč kvalitetnejše življenje ljudi! Oblikovanje strategije razvoja družbe je poskus, narediti funkcionalno orodje za usmerjanje in celo upravljanje največjega sistema, družbe, v katerem je vsak podsistem aktiven subjekt s številnimi lastnimi razvojnimi trendi in povratnim učinkovanjem na vse ostale. Načrtovanje takega sistema s skoraj nešteto spremenljivkami nedvomno zahteva interdisciplinarni pristop... [Odpri!](#)

5. **Jože Mencinger** na splošno ni pristaš strategij. Kritiziral je obe lizbonski strategiji EU, ki sta s svojo idejo o »družbi znanja« naredili veliko škode, nič, kar se je takrat dogajalo v EU pa z usmeritvami ni imelo nobene zveze, prav tako kot je strategija Evropa 2000 le kopica praznih besed, brez zveze z realnostjo. Univerza, na primer ne rabi nobene strategije, zadošča, da ve, kaj so njene naloge in kaj je njeno poslanstvo.

Nad nami je samo modro nebo!

6. **Bogdan Biščak** na vprašanje, katera je najbolj politična stvar na svetu, odgovarja, da takoj za denarjem sledi Ustava.

Ker je bila skrb za denar menda preveč strokovna zadeva, da bi se z njo smele ukvarjati vlade in parlamenti, je bila odtegnjena iz oblasti ljudstva oz. njihovih izvoljenih predstavnikov in predana v roke nekaj visoko strokovnih izbrancev. Reče se jim guverner in viceguvernerji centralnih bank in ne odgovarjajo praktično nikomur. O drugi, torej ustavi, prav sedaj v Sloveniji poteka bitka, ali bo ostala v rokah ljudstva ali pa bo, ker je zadeva menda spet preveč zahtevna in strokovna, da bi o ustavnih spremembah lahko odločali kar parlamenti, tudi ta prešla povsem v roke ekspertne elite nekaj izbrancev. Reče se jim ustavni sodniki. Nad njimi (guvernerji in ustavnimi sodniki) je samo modro nebo! Ali »mladi ustavniki« ne vidijo, na kakšno pot se podajajo? Ali pa vidijo in jim je prav to v interesu? [Odpri!](#)

Ustavo spreminjati le z ljudskim soglasjem

7. **Matevž Krivic** je prepričan, da bi Slovensko ustavo morali spreminjati pogosteje. Floskula o spreminjanju ustave s tresočo se roko je močno zgrešena. Nemci, Avstrijci in Švicarji ustavo dopolnjujejo in precizirajo povprečno enkrat na leto, a z mirno roko in trezno glavo. Vendar bi pri nas po doseženem vsaj dvotretjinskem soglasju med poslanci, morali veljavnost spremembe podpreti še z obveznim ustavodajnim referendumom. Če večina glasujočih spremembe ne bi podprla, sprememba ustave ne bi stopila v veljavo. To bi bila nujna varovalka zoper nevarnost, da neka slučajna in kratkotrajna dvotretjinska večina poslancev ustavo na hitro spremeni iz razlogov, ki pa ne v strokovni ne v širši javnosti nimajo zadostne podpore. [Odpri!](#)

Adijo digitalni svet, na vrsti je Kvantni! Kaj pa s kapitalizmom in demokracijo?

8. **Danah Zohar**, svetovno znana raziskovalka družbenih pojavov in teorije o kvantni družbi pravi, da kapitalizem potrebuje revolucijo, ker očitno ne deluje, je pošast, ki žre samo sebe in razdvaja planet in družbo.

Tudi o demokraciji nima več nobenih iluzij. »Demokracija nerazmišljujočih množic nam je dala Hitlerja, Trumpa, omogočila je katastrofalen brexit«. Demokracija je bila reprezentativna, ko je ljudstvo izvolilo peščico izjemnih mož in žensk, in ti so v imenu ljudstva sprejemali pomembne odločitve v korist družbe. Zdaj pa je demokracija postala množična stvar, množica pa ne razmišlja z glavo, vodijo jo emocije. Brexit je katastrofa, ki so jo sprožila razburjena čustva, brez razmisleka in brez argumentov.

Uspešnejši od demokracije nerazmišljujočih množic, ki jih nahujskajo populistični mnenjski in drugi voditelji, je kitajski model, ki je kitajski družbi omogočil, da je v štiridesetih letih zgradila moderno državo in drugo največjo svetovno ekonomijo. Seveda ima kitajski model veliko resnih minusov, a njihova ureditev ima elemente, ki bi jih morali dobro proučiti, ker nekateri od njih dobro funkcionirajo. [Odpri!](#)

Odgovore pošljite na ta naslov: [PRIJAVA](#)